

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
20:51	20:07	19:06	תל אביב
20:54	20:09	19:04	ירושלים
20:52	20:07	19:06	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א ראש הישיבה והמוסדות

יום השואה ויום העצמאות

מדוע נרצחו אדמונים וצדיקים ביום השואה? מדוע דוקא הצדיקים נענשים תחילה?

ום השואה זה יום כואב, מזכירים את השואה, לא פשוט. אבל שימו לב רבותי. היה בבגדד מקובל ענק רבי שמעון אגסי זיע"א, הוא כתב חיבורים בקבלה, היה בזמן הבן איש חי (בסוד ישרים למוהרי"ח א יד מזכירו הרב הכולל סוב"ר הרזים מורנו הרב שמעון אגסי נטריה רחמנא ופרקיה) עשר שנים לפני השואה הוא רמז בספרו שעתידי לבוא שואה נוראה על עם ישראל בגלל הפריצות ובגלל ההתבוללות שפשתה אז באירופה, עשר שנים לפני השואה, תבינו מה זה.

יש שואלים, לכאורה בצדק, למה רבנים וראשי ישיבות, אדמונים וצדיקים, היו צריכים למות. גם בקורונה מתו בארץ ובחול"ל מאות צדיקים ואולי גם אלפים, למה? מה הם עשו?

הגמרא אומרת במסכת בבא קמא דף ס', הפסוק אומר "כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה או השדה". אר"ש בר נחמני א"ר יונתן אין פורענות באה לעולם אלא בזמן שהרשעים בעולם, ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה! שנאמר כי תצא אש ומצאה קוצים – מי הם הקוצים? הם הרשעים כשמצויים רשעים יש צרות - אימתי אש יוצאה בזמן שקוצים מצוין לה ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה שנאמר ונאכל גדיש... כיון שניתנה רשות למשחית אינו מבחין בין צדיק לרשע. כלומר, הצרות והגזירות באות לעולם בגלל הקוצים, הרשעים, אבל מי נאכל ראשון? הצדיקים הם הראשונים, למה? כי מפני הערה נאסף הצדיק (ישעיה נז) אם לא היו צדיקים הולכים, ח"ו היתה כליה על שונאי ישראל, ובגלל שהם הלכו ניצל עם ישראל. צדיקים הולכים אם כן לבטל גזירות. לפעמים יש גזירה בשמים על עם ישראל, שצריכים ללכת אלפים מעם ישראל או עשרות אלפים, והקב"ה לוקח צדיק אחד או שניים או יותר, כדי לכפר על כל השאר, שיחיו ולא ימותו. כי תצא אש, למה באה הצרה? בגלל הרשעים, הקוצים, אבל ונאכל גדיש, הצדיקים, ולמה? לכפר על אלו שחיבים מיתה שלא ימותו. עמודי עליון וצדיקים מתו, למה? כדי לכפר על עם ישראל, שלא ימותו מעם ישראל.

סיפרתי כמה פעמים. לפני כשישים שנה ויותר, יצאו תלמידים של ישיבה בירושלים במיניבוס למירון היו שם התלמידים המובחרים שבישיבה, האריות

שבחבורה, בעבר היו חלק מהכבישים על סף תהום ובאחד העיקולים הדרדר המיניבוס לתהום, כל התלמידים, שתיים עשרה במספר, נהרגו. והיתה אמא אחת שהבן שלה היה ארי בתורה והיא היתה בוכה ומצטערת יום ולילה ומאנה להנחם על בנה כי איננו. לילה אחד היא חולמת והבן שלה לפניו, והנה כולו אור יקר, זורח. שאל אותה הבן, אמא, למה את מצטערת כל כך?! למה את בוכה אמא? אמרה לו ואין לא אבכה? אתה שצדיק אתה וכל היום היית יושב ולומד, מדוע מיתה כזו נגזרה עליך? אמר לה, אמא שמעי אמא, היתה גזירה חמורה על היישוב היהודי, היו צריכים ללכת אלפים ח"ו, ומיתתנו היתה כפרה על עם ישראל. ובגלל זה זכיתי לשבת בהיכל גבוה כ"כ בהיכל של מי שמסרו נפשם להצלת ישראל, (כמו שהגמרא אומרת (פסחים נ) ושמעתי שהיו אומרים הרוגי מלכות אין אדם יכול לעמוד במחיצתן ומאן נינהו... הרוגי לוד. ופירש"י לוליינוס ופפוס שני אחים היו שמסרו עצמן על ישראל] אם היית רואה היכן אני יושב עכשיו בג"ע כמה אני מאושר - לא היית מצטערת. כי תצא אש ומצאה קוצים האסונות באים בגלל הרשעים, אבל מי נאכל ראשון? הצדיקים, בני התורה, ולמה? כדי לכפר על הרשעים.

יום העצמאות. ביום הזה שצריך להודות למלך אין מודים לו על ידי שלוקחים חרב ומשחיתים את ארמון המלך? הרבי מקאליב זיע"א יסד את ה"בר בי רב דחד יומא" ביום העצמאות יום חופש יושבים יהודים בבית כנסת ושומעים שיעורי תורה כל שעה מדבר רב אחר, מאות בתי כנסת בארץ. וזה מתקן את כל מה שמקלקלים ביום הזה. אמא שלי ע"ה היתה אומרת לי אתה נולדת ביום העצמאות כדי לתקן את כל מה שמקלקלים בחוץ ביום הזה. במדינה מבזבזים מיליוני שקלים בשביל זיקוקים ומסיבות, במקום להאכיל בזה עניים, במקום לתת דירות לאנשים שאין להם. זו עצמאות! אם רוצים להודות לקב"ה שיש לנו מדינה בזכות מה יש לנו מדינה? בזכות מה שרדנו את כל הגלויות אם לא בזכות התורה! ביום הזה צריך להרבות תורה וככה נודה לקב"ה שהגענו עד הלום.

שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

ספירת העומר, עשרים וארבע אלף תלמידי רבי עקיבא נהרגו בזמן כה קצר, ומדוע? סיבה אחת: 'לפי לא נהגו כבוד זה בזה'. הם לא עברו על תרי"ג המצוות, ההיפך – הם קיימו את כל המצוות קלה כבחמורה, הן תנאים היו! צדיקים היו! שרפי מעלה היו! אבל היתה להם בעיה אחת: אי נהיגת כבוד איש ברעהו, דיבור לא מכובד בין האחד לשני, פגיעות הדדיות, עלבונות וכיוצא באלה. אי נהיגת הכבוד לפי דרגתם – היא הסיבה בעטיה התרחש האסון הנורא!

מתברר, מבאר הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי זצ"ל כי כאן נחשף עד כמה נהיגת הכבוד בזולת היא נקודה יסודית ובסיסית, כדרך ארץ קדמה לתורה. לפני שעוסקים בתורה עצמה, בקיומה, בהפצתה, בהתפתחותה, בהתעלות בה - עוד לפני כן על המידות האישיות להיות מתוקנות, על לומדי התורה להיות נוהגי כבוד, מנהלים יחסים טובים בין איש לרעהו. זהו הבסיס, יסוד הקיום, מכאן ניתן להמריא!

דווקא לכן, אין נהיגת הכבוד הובילה לתוצאה כה טראגית, לאסון כה נורא. כי לא מדובר בערך צדדי הלוקה בחסר, או באיזו מעלה שאינה מושלמת. מדובר ביסוד הקיום, בבסיס עליו ניתן להציב את האישיות, את התורה, את המורשת. וברגע שנהיגת הכבוד אינה מושלמת - התוצאה הרסנית, והיא מובילה לאסון כה כבד!

ולכן קרה האסון, למרות שהוא מעורר חשש להנחלת התורה. שכן כשם שלקיום והמשכיות התורה דרושים אנשים בעלי רמה רוחנית כתנאים קדושים, כך ממש נדרשת עמידה בסטנדרטים גבוהים של נהיגת כבוד לפי דרגתם העילאית! והואיל והם אינם נוהגים בכבוד איש ברעהו - ממילא אין סיכוי לקיום התורה, שכן לא ניתן להנחיל את התורה על ידי מי שחסר להם היסוד הבסיסי של נהיגת הכבוד זה בזה, ולכן להסתלקותם אין באמת השפעה מכרעת על המשך קיום התורה, שהרי בין בחייהם בלי נהיגת כבוד, ובין לאחר פטירתם - אין בידיהם להנחיל את התורה הלאה! (הרב אשר קובלסקי)

זכות החיזוק והקריאה בעלון

לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סגילית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה
להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה
לרפואת מורנו ורבנו הרב דניאל זר בן רבקה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה
לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לעילוי נשמת יקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

החתונה

הרב יצחק דוד גרוסמן רבה של מגדל העמק, שוחררו הורי החתן, לא לפני שקיבלו קנס.

אין צורך להסביר כמה צער ועוגמת נפש חוו החתן והכלה והוריהם. היום שאמור היה להיות השמח ביותר בחייהם הפך למפח נפש מול שוטרים אטומי לב וככל הנראה גם שונאי דת, שכן לא ניתן להעלות על הדעת רשעות כזו כלפי מישהו שאתה רואה בו שווה אליך.

כל תושבי השכונה כאבו את כאבם של בני המשפחה ושל החתן והכלה. מובן שבבית הכנסת לאחר התפילה זו היתה שיחת היום, והוטחו 'ברכות' במי שהזמין את המשטרה והרס את החתונה. מה שהם לא ידעו הוא שהבחור שעשה זאת עמד לידם, ולפתע הוא הבין מה עולל. לפתע הוא הבין כמה נזק גרם ואיזה מחיר הוא עתיד לשלם.

בינתיים הוא שמר את הדבר בליבו. לאחר חודשיים פונה אליו אביו ואמר לו: "מאז שנכנסת לשידוכים היו לך הצעות אחת לשבוע-שבועיים, כולם רצו אותך. בתקופה האחרונה אין שום דבר, אולי זה בגלל המגיפה?" תהה האב. לאחר כמה דקות הוא מגיע אליו שוב, מראה לו את כמות המאורסים הגדולה בעיתון ואומר לו: "משהו כאן לא בסדר. אנחנו חייבים ללכת לכותל להתפלל". והבחור בליבו יודע היטב למה אין לו הצעות וזה עוד לפני שהציבור יודע מה הוא עולל.

כך נמשך המצב למעלה מחצי שנה, עד ראש השנה, ללא הצעות. בסעודת ראש השנה דיבר אביו של הבחור על דרכי התשובה וגם על כך שיש דברים שאין להם מחילה. ובלי לדעת כי ידו של בנו במעל, אמר האב כי לדוגמה, זה שהרס את החתונה, אין לו מחילה. "מי שעשה את זה- אני לא מקנא בו", אמר. "שמעתי שאחד הרבנים אמר שלא יהיה לו יום אחד של נחת כל ימי חייו, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. אמנם יש מצב של רשע וטוב לו, אבל מי שפוגע בבין אדם לחבירו, ובפרט בחתן וכלה שדומים למלכים, התשלום שלו במזומן ובעולם הזה".

פחד נפל על הבחור, שמצבו הנפשי גם ככה היה מעורר. בהזדמנות הראשונה הוא המק לחדרו ושכב שם שעות רבות, עד שהוריו קלטו שמשוהו קרה לו. נכנסו לחדרו וניסו לדובב אותו, והוא שתק. לאחר ניסיונות רבים פלט לו הזיכרון שלו קשור להרס החתונה. האב, שחש כי בנו כואב את כאבם של החתן והכלה, חיזק אותו וניחם אותו כי מי שגרם למעשה שלם ישלם, ואל לו לדאוג. שקט השתרר, ואז שמעו ההורים את המשפט הנורא יוצא מפי בנו: "אבא, אמא, האדם המקולל הזה הוא אני. אני הבחור שהתקשר למשטרה".

ההורים היו המומים. לאחר כמה דקות של התאוששות, הבהיר לו אביו כי הוא חייב לנסות להשיג מחילה, והוא כלל לא בטוח שזו תתקבל.

ביום שישי, ערב שבת שובה, חזר ראש הישיבה לביתו להכין שיעור לשבת שובה. הטלפון צלל... "הלו", נשמע קול מהוסס, "עשיתי טעות, אני הוא מי שהתקשר למשטרה, אין לי מנוחת הנפש, יש לי ייסורים רבים, בבקשה תמחלו".

הבחור סיפר לראש הישיבה באיזו ישיבה הוא לומד, אחת הישיבות הטיבות. "חשבתי שהמשטרה רק תפזר את ההתקלות, לא חשבתי שזה יסתיים בצורה כל כך טראגית", והבחור פרץ בבכי. ראש הישיבה אמר לו כי הוא יהודי והוא צריך למחול, אבל יש כאן צער של חתן וכלה וכלל המוחמנים, ומעל הכל חילול השם גדול בעת שהתפרסם כי ראש הישיבה לא שמר על ההנחיות, מה שלא היה נכון. הבחור התחנן על נפשו, והרב אמר לו: "עליך להתקשר לחתן ולכלה ולבקש את מחילתם".

הבחור רק ביקש מראש הישיבה שיכין את החתן

אני חוזר לחדש אדר תש"פ. שכנים שלנו בניין עמדו לחתן את בנם השישי במעמד מאות אנשים. מדובר במשפחה חשובה וידועה- האב ראש ישיבה, והם אנשים טובים ומכניסי אורחים. הבן השתדך עם בתו של הרב רוזנפלד, ראש ישיבת וולוז'ין בקייב, שמא חזרתו לארץ מנהל מוסד לנערות חרדיות בשם 'שירה חדשה'.

ההכנות לחתונה היו רבות. בימים הללו לא חשבו על צמצום חתונות, מדובר היה בזמן ראשית ההתפרצות של הנגיף, והעניינים החלו לזוז במהירות. כמה ימים לפני פורים הוגבלו החתונות למאה איש. הם היו בהלם. היום כבר התרגלנו, אך אז זה היה כמו אסון בלתי נתפס. ואם לא די בכך, יצאו שמועות כי הממשלה הולכת להגביל את החתונות עוד יותר. היו כאלו שהאמינו והקדימו את החתונה, אבל היו הרבה אנשים שלא הצליחו לעכל את המספר, לא הצליחו להעלות על דעתם שהמספר יצומצם עוד יותר.

ביום חמישי ט' באדר כבר הודיעו על צמצום המוזמנים לחמישים איש. עוד חתונות הוקדמו, אבל השכנים שלי לא היו מסוגלים לתפקד. הם קפאו על מקומם באימה. במוצאי שבת אור ליום י"ט באדר, הודיע ראש הממשלה כי החתונות יהיו מוגבלות לעשרה אנשים, החתונה של השכנים נקבעה ליום ראשון כ"ו באדר. זו היתה גזירה שלא היתה שום דרך לעמוד בה. לא מאה, לא חמישים ואפילו לא עשרה.

רק לאחר שאולמי גוטניק הודיעו להם כי לא יוכלו לערוך את החתונה, התארגנו כל השכנים לעזור להם לערוך את החתונה במתחם הישיבה בנווה יעקב. הובאה מעצבת שדאגה לחופה יפה, לשולחנות ולכיסאות, לעיצוב ברמה גבוהה. הזמן קייטרינג ונמצא אף מתווה לקיום החתונה על פי החוק, כלומר שני מתחמים לעשרה גברים וכמו כן לנשים, ועוד עשרים אנשים תחת כיפת השמים.

אבי החתן, ראש הישיבה, החליט שהחתונה תיערך על פי לשון החוק, ואכן כך היה. החופה התקיימה כסדרה, והחתן והכלה חזרו לחייך. בסיום החופה הופיעה נידת משטרה, ולאחר ששוכנעה שהכל תוכנן כחוק חזרו כלעומת שבאו. ואז החלה הסעודה והריקודים, והאנשים עשו הכל כדי לשמח את החתן והכלה למרות המצב ובהתאם להנחיות. השמחה היתה גדולה אולי אף יותר מחתונת רגילה.

מאחד החלונות בניין שמול הישיבה הביט בחור בן עשרים ושלוש והוא החליט שמה שהוא רואה אינו מוצא חן בעיניו. כשומר חוק החליט על דעת עצמו להתקשר למשטרה ולצעוק עליהם בהיסטריה: "איך אתם מרשים לקיים חתונה נגד החוק?" ואכן תוך דקות ספורות הגיעה נידת, והפעם השוטרים היו פחות אדיבים. שוטרים אחרים. הם הודיעו לנוכחים להתפזר, והם אכן התפזרו.

ואז בצעד חסר תקדים נלקחו החתן והכלה יחד עם אבי החתן לאיזה חדר, נתנו לחתן ולכלה, לכל אחד מהם, דו"ח על סך חמשת אלפים שקלים, וביקשו לעצור אותם ולהוביל אותם לתחנת המשטרה. אבי החתן ביקש שיעצרו אותו ולא את החתן והכלה, והשוטרים לקחו את הורי החתן, ראש הישיבה ורעייתו.

הם קיבלו יחס משפיל וקשוח כאחרוני הפושעים. חוקר ערבי קשוח הבהיר לאבי החתן כי הוא זכאי לקבל עורך דין. ראש הישיבה אמר לו: "דבר ראשון אשמח להבין מה אני עושה פה בכלל, הרי אתם הייתם במקום וראיתם שהכל נעשה על פי החוק". החוקר החל לצעוק ולהשפיל את ראש הישיבה, הוא הוציא את כל השנאה שלו החוצה. ראש הישיבה התעקש וביקש לדעת על איזה חוק הוא נעצה. רק בשלוש לפנות בוקר, בעקבות הערבותו של

והכלה לבקשת המחילה, על מנת שאלו לא יטרקו לו את הטלפון בפנים. בשלב זה סיפר ראש הישיבה לרעייתו את החדשה המרעושה, ושניהם התקשרו לחתן ולכלה וביקשו מהם פשוט להקשיב לבחור. ראש הישיבה התקשר לרב שולמן מארצות הברית, והוא אמר לו כי על הבחור לחזור בתשובה לא רק על המעשה אלא גם על הגורם למעשה ועליו לקבל על עצמו ללמוד מוסר כל יום. כעבור כמה שעות הכלה מתקשרת בוכייה ואומרת לחמיה: "אני לא מסוגלת לסלוף, עוד לא התאוששנו מהכאב". ראש הישיבה אמר לה: "ראי נא, מהטלפון הזה שיניתי את השיעור שרצייתי לומר לשבת שובה. הנושא החדש הוא מחילה. מחילה היא לא כספומט", הוא צייט את המסילת ישרים שאומר על הכתוב: "כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים", שהקב"ה עושה מידה כנגד מידה- מי שמרחם ועושה חסד עם הבריות, ירחמו גם עליו.

"הדין נכנע לרחמים"- אמר ראש הישיבה לכלתו. ואז הוסיף וסיפר לה כי בסלבודקה לפני המלחמה היה בחור שהשתדך עם ביתו של גביר, והיה בחור שהרס לו. לאחר מכן הוא ביקש את סליחתו והוא סלח לו. הסבא מסלבודקה לקח את ידי, הניחן על ראשו ואמר לו: "תברך אותי".

"זה אומנם קשה", סיים, "אבל אם תצליחו להתגבר ולמחול, גם תתברכו וגם תוכלו לברך אחרים".

במוצאי שבת שובה מקבל ראש הישיבה טלפון מהבחור, והוא בוכה ואומר: "אני לא מאמין, אלו מידות יש להם, הם מחלו לי על הרס החתונה. אני מבטיח שאלמד מוסר כל יום", אמר.

הגיע יום הכיפורים, החתן והכלה נסעו להוריה של הכלה בכפר חסידים. לאחר יום הכיפורים נסעה הכלה במונית לבדה לירושלים, ובמהלך הנסיעה התרחשה תאונה נוראה: שלושה רכבים התנגשו זה בזה והתרסקו לגמרי. רכב אחד עם עלה באש, והאש התפשטה לכיוון המונית שבה שהתה הכלה. ברגע האחרון חילצו אותה והיא פונתה לבית החולים.

בעלה המודאג לא ידע היכן היא, ולפתע קיבל טלפון: "רעייתך היתה מעורבת בתאונה דרכים קשה, תבוא מהר לבית החולים". הוא היה בלחץ משתי סיבות, שלומה של אישתו ושולם העובר. להוריה לא נתנו להיכנס לבית החולים בגלל המגיפה, ורק הוא הורשה להיכנס.

השמועה התפשטה וכולם אמרו שהילדים יום שלם היא היתה בבדיקות, וביום רביעי בבוקר מקבלים ההורים טלפון: "אנחנו יוצאים מבית החולים, ובלי שריטה אחת". קשה לתאר את הבכי וההתרגשות שאחזו בכולם, לא היה צריך לדבר על הקשר בין המחילה לבין ההצלה המופלאה, זה היה רשום על הקיר באותיות של אש.

ראש הישיבה אמר לכלתו: "כתוב ב'לב אליהו' דף קט: 'כשהקב"ה רואה כי מידת הדין שורה על אדם, שולח לו עני לביתו שירחם עליו כדי שיתבטל דינו". הניסיון הזה שהגיע צריך לראותו כמתן הזדמנות מהקב"ה כדי שיהיה לרחמים על מה לחול. במחילה הגמורה שמחלת בערב יום הכיפורים, עשית משהו שאדם אחר לא היה עושה. הקב"ה שלח אליכם את העני בערב החתונה כדי שיעמיד אתכם בניסיון הכי קשה, אם תעדיפו את מידת הדין או את מידת הרחמים. אתם בחרתם במידת הרחמים, ולא ידעתם שבכך קרעתם את מידת הדין והבאתם על עצמכם את מידת הרחמים".

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב צבי נקר
נכנסו לאתר 'ישיבת אור דוד'

הלכות כיבוד הורים

שאלה: כשהחזן נותן לי מי שברך ושואל לשם אימי, כיצד מותר לי לומר לחזן את שמה?

אמרו חז"ל (קידושין לא:), חכם משנה שם אביו ושם רבו כשהוא דורש ברכים. ומכאן למדו הפוסקים שאסור לקרוא לאביו בשמו הפרטי. וכן פסק בשלחן ערוך (סי' רמ"ב), ולא יקראנו בשמו לא בחייו ולא במותו, אלא אומר אבא מארי.

ואמרו חז"ל (סנהדרין ק.), אפיקורוס, רב נחמן אמר, זה הקורא לרבו בשמו וכו', ומפני מה נעשו גיחזי, מפני שקרא לרבו בשמו, שנאמר (מלכים ב - ח, ח), ויאמר גיחזי אדני המלך זאת האשה וזה בנה אשר החיה אלישע. ופירשו הראשונים, שאומר "פלוגי" ואינו אומר "מורי רבי פלוגי". ודייקו האחרונים מזה, שמותר לומר "דוד אבי" וכדומה, כיון שמותר להזכיר שם הפרטי של אביו או של אמו כשמוסיף תואר לפני או אחרי שמם.

אולם יש מי מאחרונים שחלקו וכתבו, שדוקא ברבו הותר להזכירו בתוספת תואר, וכמו שכתוב "אדוני משה" כלאם. אבל באביו כיון שאין לו אלא אב אחד, בכל ענין אסור להזכיר את שמו לעולם, אלא אבי מורי בלבד. ברם כתבו האחרונים לדחות דעה זו, שכן מצינו בנביאים (שמואל א' יז, נח), ויאמר אליו שאול בן מי אתה הנער ויאמר דוד בן עבדך ישי בית הלחמי. וכן בגמרא (שבת קטו.) אמר רבי יוסי, מעשה "באבא חלפתא". ופירשו הראשונים, אביו של רבי יוסי חלפתא שמו. וכן (פסחים קיב.) אמר לו ר' שמעון לר' עקיבא, אם לא תלמדני תורה אומר ליוחאי אבא וכו'.

למעשה: יש אומרים שאם שאלו אותו בן מי אתה, מותר לומר להם בן פלוגי ולהזכיר שם אביו אפילו בלא תואר רבי ולכן אם קראוהו לעלות לתורה וביקשו לדעת את שם אביו, מותר לומר שם אביו, אם מובן מתוך דבריו שזה הוא אביו. (ילקוט יוסף הל' כבוד אב ואם עמ' רעו)

שאלה: כשאני רוצה לקרוא לחברה שלי ואני נמצאת ליד אימי, ושמה כשם אימי האם מותר לי לקרוא בשמה?

נחלקו הראשונים אם כשהשם של אביו הוא שם פלאי, (דהיינו שאינו נפוץ כל כך), כגון "רצון" וגם השם של חבריו "רצון", והוא רוצה לקרוא לחבריו, האם רשאי לקרוא לו בשמו. ובשם הגאונים הביאו שאחד מגדולי האמוראים שנקרא "רבה", הכניס לתוך ביתו וגידל יתום מאביו ומאמו ששמו היה "נחמני", אמנם כיון שלאביו של האמורא "רבה" גם קראו "נחמני", לכן קרא לאותו יתום "אביי" (ראשי תיבות: א'שר ב'ך י'רוחם י'תום).

וכן פסק בשו"ע (סי' רמ"ב): היה שם אביו כשם אחרים, משנה שמם, אם הוא שם פלאי, שאין הכל רגילים לקרות בו.

ויש אחרונים שכתבו לבאר שיש איסור לקרוא לאחרים ששם אביו, דוקא כשיש ב' תנאים, א. שם פלאי. ב. בפניו. ויש אחרונים שחלקו וכתבו, שמשפיק שיש אחד מב' התנאים אסור, שאם האב או האם נמצאים לידו, אסור לקרוא לאחרים ששם זהה לשם אביו או אמו, ואפילו ששם זה אינו פלאי. וכן אם שם זה שם פלאי אסור לבן לקרוא בשם זה לאחרים, ואפילו שלא בפני אביו או אמו. ושכן דעת מרן רבינו יוסף קארו בספרו בית יוסף (ל"ד סי' רמב)

להלכה: אם היה שם אחרים כשם אביו, כאשר קורא להם בפני אביו יש להחמיר לקרוא לאותם אחרים בשינוי, או בכינוי. אבל שלא בפני אביו יכול לקרוא להם בשם כרגיל. ואם הוא שם פלאי שאין הכל רגילים לקרוא בו, גם שלא בפני אביו יש להחמיר שלא לקרוא לאחרים בשם, אלא יקרא להם בכינוי. [ויש אומרים שעכשיו מקילין בזה, דמסתמא אביו מוחל. ולכן מקילין אפילו בפניו לקרוא לאחרים ששם אביו, אם הוא שם רגיל. ויש אומרים דלא מהני מחילה בדין מורא אב ואם, והמיקל בזה יש לו על מה לסמוך].

ובני אשכנז נוהגים להקל לקרוא לאחרים בשם, שלא בפני אביו, בין בשם שהוא אינו מצוי, ובין בשם מצוי. ובפני אביו יש אומרים שגם לדעת הרמ"א אין להקל לקרוא לאחרים ששם האבא, גם בשם שאינו שם פלאי. ולא התיר הרמ"א אלא שלא בפניו. ויש חולקים. (ילקוט יוסף כיבוד אב ואם עמ' רסז-רסח)

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

דווקא שאנו צודקים...

דווקא כשאנו צודקים? וכאן מגיע שלב קצת מבלבל...

כאשר אנו נתקלים במחלוקת בין אנשים, אנו נוטים להזדהות עם הצד שנתפס בעינינו כצודק, ומסתבר לנו שהצד השני, שאינו צודק, הוא לבטח האחראי למחלוקת. הרי הצד ישר-הדרך ודאי רוצה בשלום ובורח מן המחלוקת.

אלא שבמקרה של פוגע ונפגע, לפעמים האחראי למריבה הוא... זה שנפגע על לא עוול בכפו!

הוא כואב את ההתעלמות ממנו, הוא מאוכזב מהיעדרה של תשומת הלב המגיעה לו בדין, והוא כועס, ובצדק! מתוך כעסו הוא פותח במחלוקת,

שככל שהיא מוצדקת יותר, כך היא הרסנית יותר... וכך -

לפעמים דווקא הצודקים הם בעלי המחלוקת!

הם צודקים. באמת נעשה להם עוול. פגעו בהם שלא ביושר.

ניתן לומר כי הצדק משמש בן לוויה נאמן בכל שלבי המחלוקת. כך שהוא לעולם לא יהיה חלק מהפתרון. הוא חלק מרכזי בבעיה!

מה לעשות, ודווקא מי שנפגע הוא זה שאמור ליטול על כתפיו השחוח והפגועות את התפקיד הגדול - לוותר למען השלום.

זו בעצם גדולתה של מידת השלום: הכוח והחכמה לוותר על היותנו צודקים, לשתוק, להמשיך הלאה. לא בכדי אמרו: "אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבוֹלם את עצמו בשעת מריבה". לוותר ולסלוח לצד הלא צודק, למען השלום, זהו נסיון אדיר ולא פשוט.

בשביל לוותר במקרה שאנו לא צודקים, לא צריך להיות בעל מידות או בעל מדרגה מופלג, אלא להיות אדם ישר ונבוך; במקרה שנעשה לנו עוול, כאשר אנו כאובים וכועסים ובצדק, נדרשת מאיתנו גדלות של 'רודף שלום' על מנת להישמע לצו האלוהי "לא תקום ולא תטור" - גם אם אתה צודק. "לא תשנא את אחיך בלבבך", גם כשיש לך סיבה מוצדקת.

זו אחת המלחמות הקשות שלנו בחיים, וחלק מעבודת ה' שלנו בעולם, ולפום צערא אגרא. כגודל ההקרבה שלנו לוותר למען השלום, כך גודל השכר שנוכה לקבל על מעשינו.

דברים מרתקים כותב רבינו בעל 'החפץ חיים' זי"ע: אמרו חז"ל "כל המרחם על הבריות, מרחמין עליו מן השמים". מבאר החפץ חיים: ההנהגה היא בדרך של משפט, ככתוב "כי את כל מעשה, האלקים יבא במשפט". לפיכך אם אדם רוצה שיתנהג עמו השם יתברך במדת החסד והרחמים, צריך שגם מצד ה'משפט' ומידת הדין, יהא ראוי להנהגה של רחמים, וכיצד? אם ינהג כלפי זולתו ברחמים, אז נעשה זכאי להנהגה זו ומעורר כנגדו למעלה שינהגו בו ברחמים.

אותה "מדה כנגד מדה" מתקיימת בכל ויתור שאנו עושים למען השלום, ובמיוחד כאשר 'לא מגיע' לפוגע שנוותר לו. זהו ה'מעביר על מדותיו' עליו אמרו חכמים כי "מעבירין לו על כל פשעיו, שנאמר 'נושא עון ועובר על פשע', למי נושא עון? למי שעובר על פשע". מי שמוותר בניגוד לטבע, זוכה לפריבילגיה כזו, מדה כנגד מדה, ומגיע לו שמן השמים ויותר לו על כל פשעיו, אף אם זה 'לא מגיע' לו.

לאור כל האמור, המוטו שלנו בחיים צריך להיות אפוא:

תהיה צדיק, ואל תהיה צודק!

וותר על הצדק שלך ובלום את פיך. ואדרבה, דוקא בגלל שהניסיון כה גדול, תזכה לכל הטוב מהשוכן במרומים.

רגע חושבים

הרב ישראל לוגסי

האם לבטוח בה' על הצרה של החבר?

עימם לספק להם צרכיהם דרך מתנות בשר ודם ודרך הלוואתם, ומה אם כן בקשתנו זאת שלא נצטרך למתנותיהם והלוואותיהם?

אולם הכוונה בבקשתנו זו שיזמין לנו ה' נותנים או מלווים כאלו החשים זכות בנתינתם ובהלוואתם, ותחושתם שהמה הזוכים והמקבלים, במילא אין נתינתם קרויה מתנה, שכן תחושתם "זוכים" ולא "נותנים" או כאשר נותנים המה מכספי מעשרותיהם וכיוצא, שאז נתינתם היא בעצם לשם ה', והעני או הנצרך זוכה "משולחן גבוה", כמו שהמקריב קורבן והכהן אוכל ממנו, או הנותן מעשר ללוי, הכהן והלוי זוכים משולחן גבוה - מאת ה' דרך אותו אדם, ושלא יזמין לנו בני אדם נותנים או מלווים שתחושתם עלינו שאנו חיים בזכותם, וכאילו ואנו "פרזיטים", "נצלנים", "סחטנים" - לאלה אל תצריכינו לא למתנתם ולא להלוואתם.

וכתב הרב וולבה: אין מעלה שהאדם כל כך מרמה את עצמו בה כמו בעניין הביטחון כל אחד מדמה בנפשו כי אומנם בעל ביטחון מושלם הוא ובבוא מעשה לידו הוא נוכח שאינו בוטח, הוא מחפש תירוצים ואמתלאות כי במצב זה באמת היה חייב לדאוג ושאין זה סתירה לביטחונו וכו, והכול שקר ותרמיית עצמית.

למאמרים נוספים של הרב ישראל לוגסי
בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

מובא בספר "איגרת על הביטחון" שאפשרי שיבטח ראובן בה' עבור צרתו של שמעון, אולם דווקא באופן שצרתו של שמעון נוגעת לליבו, וחש הוא את צרתו של שמעון כצרה שלו, ואז כשם שמועיל ביטחון לצרתו של האדם עצמו כן מועיל ביטחון בצרת חברו אחר שחש הוא אותה כצרתו, ואלו דבריו:

ואומנם אילו היה שמעון מרגיש שצרת ראובן בהיקפה ובכללה כל כולה - כאילו והיא צרה שלו ממש, וצר לו על כך שראובן רעו יש לו צרה גדולה ולא עוד אלא שאין ראובן בוטח בה' כראוי ורחק ממנו ישועתו, ושמעון מרגיש שזה צרה שלו, ומשליך כל הצרה להקדוש ברוך הוא ונשען על בוראו יתברך שיושיענו מצערנו וצרתנו הגדולה שיש לו בעניין ראובן "שלו", הרי אז צרה זו דשמעון (הכוללת צרת ראובן) כולה נשלכת לה' אלוקיו, ותולה עצמו ונשען בה' שיושיענו, והיה נושע בה' תשועת עולמים.

...ונמצינו למדים דמתאפשר לבטוח בעד אחרים, אבל רק באופן שהאדם מרגיש שצרת חברו היא צרתו ממש ומקיף את חברו עם כל חולשותיו בביטחונו בה' - וכאשר ירגיש אדם באמת שזהו "יהבך", דהיינו צרה שלו, אז יכול להשליכו על ה', ואז הוא יתברך יכלכלהו וישלח לו ישועתו סלה.

ונא אל תצריכנו לידי מתנות בשר ודם ולא לידי הלוואתם...

ויש להבין והלוא גם לבוטחים בה' באמת - רואים אנו בחוש שהנהגת ה'

תיקון הנפטרים

הידוע שכתב רבי יהודה פתיה

עושה נחת רוח גדול לנפטר

ומצילו מן הדין.

בכה התיקון לתקן את נשמת הנפטר,

להוציאו מייסוריו ולהעלותו לגן עדן.

וחשוב מאד שכל אחד יעשה את התיקון לקרוביו

וזה חסד של אמת ובזכות זו הנפטר יתפלל עליו בשמים וימליץ יושר עליו.

למסירת שמות ניתן להתקשר למשרדי הישיבה 03-570-12-12